

Sobotecko a Dolnobousovsko

tvorí přechod od polabských nížin do Jičínské pahorkatiny s jejími skalními oblastmi, hrady a zámky. Hned v Sobotce můžete navštívit kouzelný barokní zámek Humprecht, kousek dál jeden z nejzachovělejších gotických hradů – Kost a navazující přírodní rezervaci – romantické údolí Plakánek. Vlastní město Sobotka je městem s dlouholetou kulturní tradicí, s městskou památkovou rezervací nejen se zachovalými stavbami lidové architektury, ale i s klasicistní i funkcionalistickou architekturou. Dolnobousovsko bylo dříve rybníkářskou oblastí s více než padesáti vodními plochami. V celé oblasti jsou četné příklady zachovalé lidové architektury – roubené domy vesměs pojizerského typu a jedinečné roubené zvonce. Na sever i na jih od obou měst se rozkládají rozsáhlé klidné lesy. Krajina celé oblasti je mírně zvlněná, příhodná zejména pro cykloturistiku.

Tipy na cyklovýlety a pěší výlety na Sobotecko a Dolnobousovsko najdete na www.cesky-raj.info

Městské informační centrum Sobotka, nám. Míru 3, Sobotka
tel.: +420 493 571 587, e-mail: mic@sobotka.cz, www.sobotka.cz

Infocentrum Dolní Bousov, Kostelní ulice 141, Dolní Bousov
tel.: +420 322 312 001, infocentrum@dolni-bousov.cz
www.infocentrum.dolnibousov.cz

Městské informační centrum Jičín
+420 493 534 390
mic@jicin.org
www.jicin.cz
www.kzmj.cz

Informační středisko Kněžmost
+420 326 784 292, obec@knezmost.cz
www.knezmost.cz

Informační středisko Správy CHKO Český ráj u rybníka Věžák

BRADA (B4) – vrch se skrovnými zbytky hradu. V r. 1866 zde měla jedno z dělostřeleckých postavení rakouská armáda bránící Prusům v přístupu k Jičínu. Na vrcholu je kříž a sochy sv. Petra a sv. Pavla, patronů této bitvy. Z téže doby pochází i kamenný kříž věnovaný obětem této války, umístěný vedle barokní dřevěné hranolovité zvonce, vzniklé v závěru 13. stol. spolu s raně gotickým kostelem. Rumcajsova jeskyně.

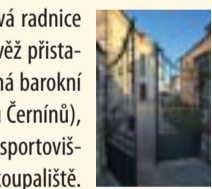

BUKVICE (C4) – řada památek z poloviny 18. stol. – kaple sv. Jana Nepomuckého, socha sv. Jana Nepomuckého, kaplička se sochou Piety, sousoší Kalvárie z r. 1740 – vesměs v rámci barokní krajinné kompozice Schliků. Galerie „Na špejcharu“.

ČÍŽOVKY (C1) – přírodní park ležící na území obcí Petkova, Domousnice a Lhotky. Křešovský potok napájí řadu malých rybníků, doprovázených přirozenými lučními porosty, mokřady, malebnou nelesní zelení a zbytky starých ovocných sadů. Sídli tu řada méně běžných, vzácných nebo ohrožených živočišných druhů fauny i flóry. Je to krajina s původní roztroušenou zástavbou.

DOLNÍ BOUSOV (B2) – architektonicky zajímavá empírová radnice z r. 1861, pozdně barokní kostel sv. Kateřiny z r. 1760, věž přistavená r. 1832, celková rekonstrukce v r. 1909, rekonstruovaná barokní fara (na místě původního loveckého a rybníkářského zámku Černínů), dnes knihovna a **fi**. Rozsáhlý sportovní areál, víceúčelové sportoviště s atletickým oválem a umělým povrchem a prostorné koupaliště. Autokrosová závodiště Na Rachvalách. V okolí pozůstatky někdejší soustavy více než 50 rybníků, z nichž Červenský o rozloze 39 ha je druhým největším v Českém ráji. Významné hnízdiště mnoha druhů ptáků a místo opakovaného hnízdění slavíků.

DOMOUSNICE (C1) – první zmínka z 2. pol. 13. stol. Na místě někdejší tvrze byl vybudován v pol. 18. stol. pozdně barokní zámek – patrová dvoukřídlá budova s výrazným středním rizalitem, mansardovou střechou a věžičkou. Kolem je anglický park se dvěma dvouřádky alejemi kanadských topolů. V r. 1907 a 1911 zde strávila dvoje prázdniny Ema Destinová. V obou letech ji zde navštívil také Enrico Caruso. Zámek pozvedl ze špatného stavu, do kterého se dostal v době, kdy byl vlastním Státní statek, současný soukromí majitelé. Ti navázali i na dávnou tradici pěstování vína a osázeli okolí zámku novými vinicemi.

HUMPRECHT (A2–B2) – barokní zámek na eliptickém půdorysu (návrh C. Curago), vystavěný v letech 1666–1672 Janem Humprechtem Černínem podle istanbulské Galatské věže. Plnil funkci loveckého zámku. Středem budovy prostupuje 16 m vysoký sál se zajímavou akustikou. Z ochozu věže je krásný rozhled.

JIČÍN (B4) – Albrecht z Valdštejna z něj učinil centrum svého panství, město si dodnes zachovalo historický ráz (městská památková rezervace) a je rovněž součástí evropsky ojedinelé barokní krajinné kompozice. Historické centrum tvoří náměstí lemované podloubím. Řada historických památek, barokní zámek (dnes muzeum, **fi**), kostel sv. Jakuba

Většho, oblíbené vyhlídkové místo **Valdická brána**. Malí návštěvníci mají město Jičín spojeno s pohádkovou postavou loupežníka Rumcajse – navštívit lze **Rumcajsovu ševcovnu** či expozici **Rumcajsův svět Radka Pilaře**. Dále k zajímavostem města patří vyhlídková věž **Milohlídka, synagoga, Valdštejnská loď**, vrch **Zebín** atd. Rekonstruované **koupaliště Kníže**.

JINOLICKÉ RYBNÍKY (A4) – skupina tří rybníků SV od Prachovských skal. **Oborský rybník** (11,4 ha) má travnatou pláž a písčité dno. Koupání umožňuje také rybník **Němeček** (5,2 ha). U obou rybníků jsou veřejná tábořiště, autokempy, chatové osady, převlékárny, sprchy, stánky s občerstvením, možnost parkování. Nejmenší z rybníků je rybník **Vražda** (2,1 ha), který je vyhlášen přírodní památkou.

KNĚŽMOST (A1) – empírová radnice (r. 1837), také **kostel sv. Františka Serafinského**, oceňovaný pro slohovou čistotu, patrové zděné i roubené budovy s elegantními mansardovými střechami na náměstí a v jeho blízkosti. Sezónní **fi**.

KOMÁROVSKÝ RYBNÍK (A1) – centrum rekreační oblasti Branžez, Nová Ves. Má písčité dno a dobrý přístup do vody. Pískovcové skály a jehličnaté lesy tvoří romantický rámeček. Několik pláží, kempink, tábořiště. Okolí vhodné pro turistiku a cykloturistiku.

KOST (A2) – jeden z nejzachovělejších **gotických hradů** v Čechách. Od pol. 14. stol. se po rodu Markvarticů vystřídalo v držení kosteckého panství více rodů. I přes mnohé přestavby se zachovala původní silueta hradu. Několik prohlídkových okruhů poskytuje možnost seznámit se s hradem od sklepa až po půdu.

LIBAŇ (C3) – původně raně gotický **kostel Nalezení sv. Kříže** z druhé poloviny 13. stol. (v části Zliv), v 18. stol. barokizován, původně gotický **kostel sv. Jiří** v části **Psinice** (kolem r. 1870 architektonicky upraven). U něj **dřevěná zvonce** z r. 1600. V r. 1757 byl ve městě postaven na místě původní dřevěné kaple barokní **kostel sv. Ducha**, ve kterém se dochovaly vzácné barokní varhany. Z památek dále mariánský sloup z r. 1738, na náměstí **pomník Jana Husa** od Fr. Bílka podle návrhu L. Šalouna.

LIBUŇ (A4) – v r. 1629 jedno z center selského povstání na hruboskalském panství, v r. 1866 místem bojů prusko-rakouské války. V **kostelevě Martina** a na barokní faře působil v pol. 19. stol. vlastenecký pater Antonín Marek, jehož působením se obec stala významným střediskem kulturního života (pomník před kostelem). U kostela Toskánský sloup ze 17. století, obelisk a barokní sochy. Na faře je **galerie malíře F. Kavána**, který zde žil.

MARIÁNSKÁ ZAHRADA (B3–B4–C3–C4) – na JZ od Jičína hrabě Fr. Jos. Schlik na přelomu 17. a 18. stol. vytvořil barokní krajinnou kompozici, sestávající z drobných sakrálních staveb, povětšinou ukrytých v lesích. Kdysi k nim vedly aleje a průseky, jimiž chodila procesí. U obce Podhradí stojí **Loreta** – volná kopie tzv. Svaté chýše.

Na Z od Ostružna byla postavena r. 1620 barokní **Kaple Nejsvětější Trojice** na půdorysu trojúhelníku se segmentovými rizality a s dveřmi uprostřed všech stran, vrcholící trojdielnou kupolí s lucernou, podle návrhu J. Santiniho. **Kostel Povýšení sv. Kříže** v Ostružně je jednou z nejvýznamnějších staveb pozdního baroka v regionu. **Kaple sv. Anny**.

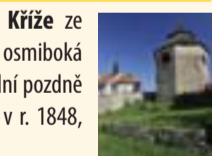
MARKVARTICE (B3) – název obce odvozen od jména rodu Markvarticů, kteří zde měli tvrz. Roubený patrový statek čp. 1 s lomenicí a otevřenou pavlačí z r. 1809. Dále **kostel sv. Jiljí** a fara z 18. století, proslulá návštěvou J. Jungmanna. U kostela dvě chráněné lípy. V části obce Mrkovjedy stojí nejstarší smírčí kříž regionu. V části **Hřemín** se dochovaly roubené patrové chalupy a lidové plastiky z 18. století. V okolních polích jsou zbytky čtverhranných keltských valů se svatyní.

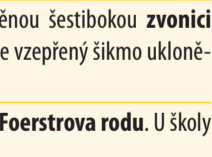
NAUČNÁ STEZKA 1866 BITVA U JIČÍNA (B4) je věnována bitvě, která se zde odehrála 29. 6. 1866. Vede po nejvýznamnějších památkách na tuto bitvu. Na 22 zastávkách informuje o příčinách, průběhu a následcích prusko-rakouské války. U Kbelnice vojenský hřbitov a **ossarium**.

NEPŘÍVĚC (A2) – raně gotický **kostel Nalezení sv. Kříže** ze 14. stol., barokně přestavěn počátkem 18. stol. Zděná osmiboká **zvonce** z r. 1786 s mansardovou střechou na místě původní pozdně gotické dřevěné. Skupina památných stromů, vysazených v r. 1848, zachovalá selská usedlost čp. 14.

OSEK (B2) – velmi stará obec má poblíž kostela dřevěnou šestibokou **zvonicí** z r. 1760 s pozoruhodnou konstrukcí – trám nesoucí zvon je vzepřený šikmo ukloněnými vzpěrami.

OSENICE (C2) – v bývalé škole J. B. Foerstra je **Památník Foerstrova rodu**. U školy stojí procesní oltář M. B. Brauna z r. 1715.

PAŘEZ (A3) – skála, na které stojí **zřícenina skalního hradu**, je rozsedlinou rozdělena na dvě části. Na západním okraji hradu stála věž s branou, do níž vedl dřevěný most. Objekt je volně přístupný.

PLAKÁNEK (A2) – romantické údolí obklopené skalami směřuje od obce Střehom ke hradu Kost. Na dolním konci údolí je studánka Roubenka.

PODTROSECKÁ ÚDOLÍ (A2–A3) – třetí největší rezervace Českého ráje – území mimořádně krajinařské i přírodovědné hodnoty. Kaňonovitá údolí lemovaná kvádrovými pískovci s osmi dochovanými rybníky (**Rokytnák, Hrudka, Vidlák, Krčák, Věžák, Dolský, Nebák** a Pod-

semínský rybník). Jsou zde zajímavá společenstva mokřadních rostlin a vodního ptactva. O přírodě, geologii a historii oblasti informuje 13 zastavení naučné stezky mezi Borkem pod Troskami a Troskami. Sezónní **fi**.

PRACHOV (B4) – obec, jejímž rodinným stříbrem jsou Prachovské skály. U jednoho ze vstupů je **Muzeum přírody Český ráj**.

PRACHOVSKÉ SKÁLY (B3–B4) – jedna z nejstarších přírodních rezervací u nás. Unikátní **skalní město** s vysokými skalními věžemi a hlubokými stržemi vzniklo erozí vyzdvižené pískovcové tabule (kvesty). Dva prohlídkové okruhy s vyhlídkami, **Císařskou chodbou**, pohádkovým skřítkem Pelíškem. **Naučná stezka Prachovské skály** s 11 zastaveními.

PROKOPSKÉ ÚDOLÍ (A2) – malebné údolí mezi hradem Kost a Libošovicemi, protéká jím potok Klenice.

PŘÍHRAZSKÉ SKÁLY (A1) – komplex skalních měst na okrajích pískovcové skalní plošiny kolem čedičového **vrchu Mužský**. Skalní plošina je rozčleněna hlubokými stržemi a kaňony, lemovanými četnými a mohutnými pískovcovými věžemi. Jsou zde i zbytky prehistorických hradišť (**Hrada, Klamorna**) i hrádků ze 13. století (**Valečov, Drábské světničky**). V 17. stol. ve skalách vytesali pronásledovaní Čeští bratři modlitebnu Hynšta. Nad Studeným průchodem byla v r. 1866 umístěna rakouská děla. Nad osadou **Dneboh-Kavčina** došlo v r. 1928 k velkému sesuvu půdy, který zničil 11 usedlostí. Ještě dnes je vidět, že v oblasti sesuvu rostou stromy šikmo.

RABAKOV (C1) – Veterán Jawa muzeum Rabakov. Sbírky soustřeďují více než sedm desítek typů motocyklů české značky Jawa. Všechny provozuschopné.

SOBOTKA (B2) – město s výraznou historií a kulturní tradicí – jižní brána Českého ráje (festival českého jazyka a literatury Šrámkova Sobotka, Soboteký jarmark a festival uměleckých řemesel, městská památková zóna), lidová architektura (**Šolcův statek, Gansův dům** atd.), klasicistní i funkcionalistická architektura, urbanisticky hodnotné náměstí (s rodným domem a **Muzeem Fráni Šrámka**), **chrám sv. Maří Magdaleny**, sobotecký hřbitov s hroby významných soboteckých rodáků, básníků Fráni Šrámka a Václava Šolce. Nad hřbitovem v lesoparku lovecký **zámek Humprecht** ze 17. století, městské koupaliště, **fi**.

STARÉ HRADY (C3) – hrad a zámek, první písemná zmínka z r. 1340. K původně gotickému hradu byl přistaven renesanční zámek s figurálními sgrafity. Gotická kaple s renesančním oltářem. Prohlídkový okruh hradem a zámkem „Jak se žilo za císaře pána Fr. Josefa I.“. Dva pohádkové okruhy. Historické a pohádkové akce po celý rok. Hrad je evropsky významnou lokalitou netopýra vrápence malého (Natura 2000). V zámku na pracovišti **Památníku národního písemnictví** je stálá expozice pracoven Elišky Krásnohorské, Aloise Jiráska a Jaroslava Vrchlického.

STŘEHOM (A2) – památková zóna s roubenými patrovými domy s vyřezávanými lomenicemi. Za Bušovským rybníkem je zachovalý vodní obilní mlýn, který často posloužil pro natáčení pohádek.

STŘEVAČ (C3) – raně barokní **sýpku** z r. 1690 projektoval významný architekt J. B. Mathey. Na rohu sýpky dochován tesaný znak rodu Šporků. V obci dochovány 4 barokní sochy – Kalvárie, Neposkvrněné panny Marie, sv. Jana Nepomuckého a sv. Floriána.

ŠTÍDLA (B3) – část obce Střevač, v osadě je zachována lidová roubená architektura, zejména obecní náves je ve stylu z přelomu 19. a 20. století.

TROSKY (A3) – zřícenina gotického hradu, postaveného na dvou čedičových sopouších suku v letech 1380–90. Dvě věže, Panna (59 m) a Baba (49 m). Za třicetileté války zpustl. Nádherný kruhový rozhled na Český ráj – Trosky jsou dominantou a jedním ze symbolů regionu. V Troskovicích je **Muzeum panenek a medvídků**.

ÚJEZD POD TROSKAMI (A3) – pseudorománský **kostel sv. Jana Křtitele** z r. 1874. **Válečné muzeum**.

VELIŠ (C4) – na vrchu **Veliš** nad obcí Podhradí byl kolem r. 1300 postaven hrad, který byl na císařský rozkaz r. 1677 rozbořen. Kruhový rozhled. V obci barokní **kostel sv. Václava** z let 1747–52, s venkovním schodištěm, po jehož stranách jsou umístěny perspektivně se zmenšující sochy světců. Na hřbitově je hrobka rodu Schliků.

VESEC U SOBOTKY (A2) – vesnická **památková rezervace** se zachovanou českou okrouhlicí – souborem 18 staveb různých typů usedlostí, povětšinou soboteckého typu pojizerského roubeného domu.

VESELICE (C2) – na **židovském hřbitově** (500 m severně od obce) se dochovalo asi 250 náhrobních kamenů od poloviny 18. stol. do r. 1938. Hřbitov je udržován a je volně přístupný.

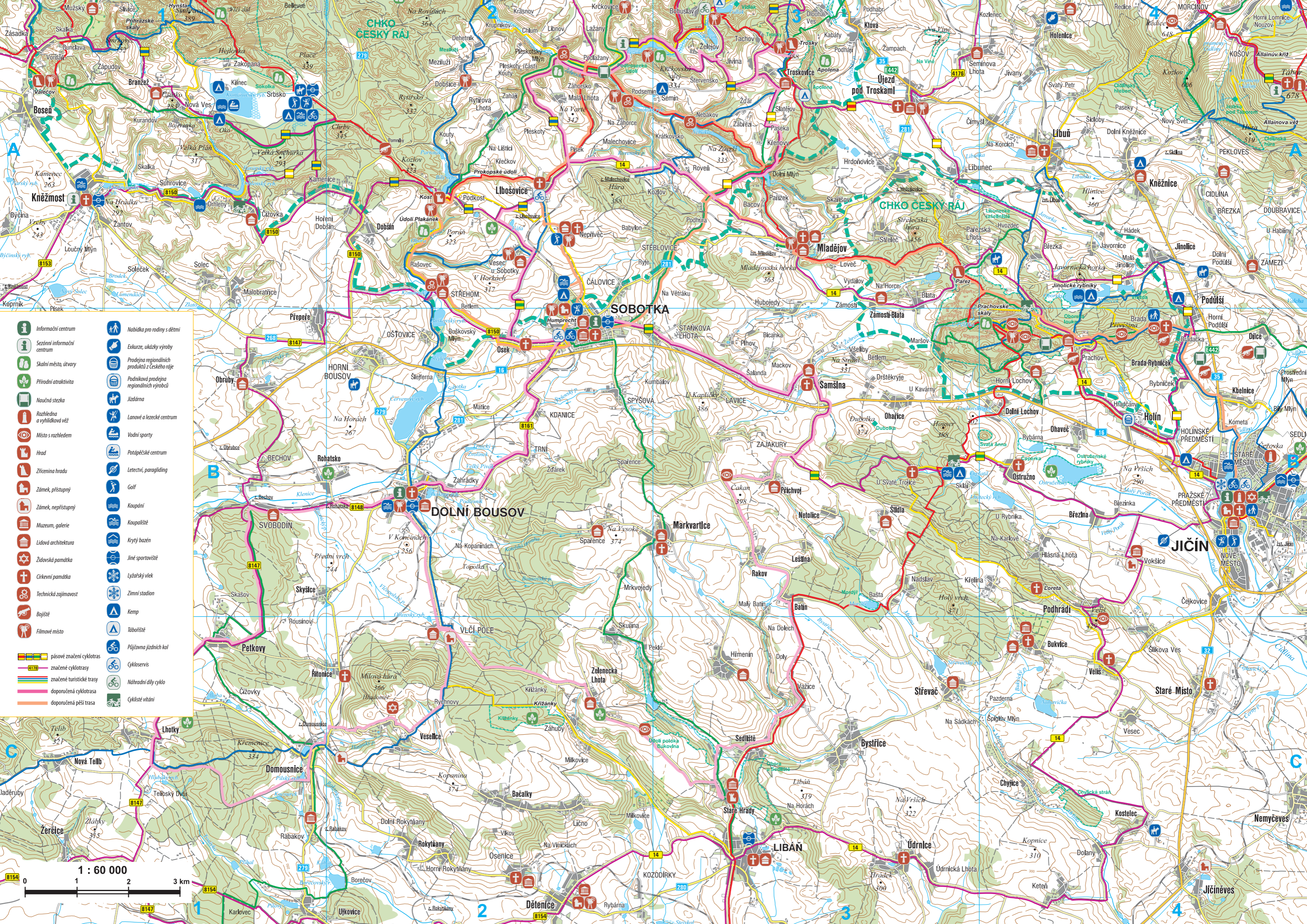
VLČÍ POLE (C2) – přestavbu tvrze vznikl za Lobkoviců renesanční **zámek**. V 19. století empírově upraven, pozdější úpravy charakter stavby setřely. U zámku lesopark s původně gotickou kaplí barokně upravenou v roce 1683. Dnes je v soukromém vlastnictví. V obci je řada roubených domů.

ZÁMEK DĚTENICE (C2) – původně gotická tvrz ze 14. století, v 16. stol. renesančně upravena a v 18. stol. přestavěna na pozdně barokní zámek. Na zámku Dětenice se konají prohlídky, historické programy, rokokové plesy a středověké hostiny. V nabídce jsou i služby **zámeckého pivovaru, Středověké krčmy** a Středověkého hotelu.

ZVONICE SOBOTECKA A DOLNOBOUSOVSKA – celodřevěné zvonce jsou zachovány v obcích Mladějov, Osek, Psinice, Řitnice, Samšina, Všebořsko, Údrnice, atd.

- Informační centrum
- Sezónní informační centrum
- Skalní město, útvary
- Přírodní atraktivita
- Naučná stezka
- Rozhledna a vyhlídková věž
- Místo s rozhledem
- Hrad
- Zřícenina hradu
- Zámek, přístupný
- Zámek, nepřístupný
- Muzeum, galerie
- Lidová architektura
- Židovská památka
- církevní památka
- Technická zajímavost
- Bojiště
- Filmové místo
- pásové značení cyklotras
- značené cyklotrasy
- značené turistické trasy
- doporučená cyklotrasa
- doporučená pěší trasa
- Nabídka pro rodiny s dětmi
- Exkurze, ukázkový výrob
- Prodejna regionálních produktů z Českého ráje
- Podniková prodejna regionálních výrobků
- Jízdná
- Lanové a lezecké centrum
- Vodní sporty
- Potápěčské centrum
- Letectví, paragliding
- Golf
- Koupání
- Koupaliště
- Krytý bazén
- Jiné sportoviště
- Lyžařský vlek
- Zimní stadion
- Kemp
- Tábořiště
- Půjčovna jízdních kol
- Cykloservis
- Náhradní díly cyklo
- Cyklisté vítání

